

УКРАЇНА ТА ООН: 75 РОКІВ РАЗОМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджується вплив України як члена Організації Об'єднаних Націй, наслідки співпраці за останні роки для держави, а також роль країни як учасником діяльності органів системи ООН

Ключові слова: ООН, Рада Безпеки, Міжнародний пакт, Міжнародна конвенція

Abstract

The influence of Ukraine as a member of the United Nations, the consequences of cooperation in recent years for the country, and the role of the country as a participant in the activities of the organs of the UN system are examined.

Keywords: UN, Security Council, International Covenant, International Convention

Вступ

З перших днів створення Організації Об'єднаних Націй в 1945 році і до сьогоднішнього дня Україна вважається зразковим членом організації. Україна зробила значний крок для безпеки всієї планети, відмовившись від ядерної зброї у червні 1996р.

Наша країна є членом Комітету з програми і координації, Спеціального комітету з операцій з підтримання миру, Комітету з внесків, Комітету з використання космічного простору в мирних цілях, Комітету з питань здійснення невід'ємних прав палестинського народу, Консультативного комітету з навчання, вивчення, розповсюдження та ширшого визнання міжнародного права, Комітету з енергетики та природних ресурсів, Комісії з роззброєння, Комісії з народонаселення та розвитку, Комісії з наркотичних засобів, Виконавчої ради Програми розвитку ООН/Фонду ООН з питань народонаселення, Виконавчої ради Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Виконавчої ради Міжнародної організації праці, Ради керуючих МАГАТЕ [1]. Тому актуальною темою для дослідження є результати 75-річного членства України в ООН.

Результати дослідження

За час свого членства в ООН Україна чотири рази обиралася непостійним членом Ради Безпеки, шість разів — членом Економічної і Соціальної Ради, двічі — членом Ради ООН з прав людини. З моменту проголошення незалежності Україна взяла участь у більш, ніж 20 місіях ООН – від Гватемали до Тимор-Леште, від Хорватії до Мозамбіку, надавши ООН понад 34 тис. військовослужбовців і представників МВС[2].

Важливим є питання співпраці між Урядом України та ООН є пом'якшення та мінімізація довготермінових наслідків Чорнобильської катастрофи. У 2008 році завершено розробку десятирічного Плану дій ООН для Чорнобиля на період до 2016 р. У листопаді 2016р. відбулась розробка нової резолюції ООН щодо інтеграції чорнобильської проблематики у порядок денний ООН в галузі сталого розвитку на період до 2030 року[3].

Українська делегація стала головним ініціатором скликання першої спецесії Генасамблеї ООН з проблеми ВІЛ/СНІД у червні 2001 року. Нині наша держава активно використовує можливості ООН для боротьби з ВІЛ/СНІД, зокрема із залучення проектної і технічної допомоги органів ООН. У червні 2016 року відбулося засідання високого рівня з питань боротьби з ВІЛ/СНІД, де оприлюднено кілька гучних заяв на підтримку припинення епідемії до 2030 року [4].

Україна також бере у зусиллях ООН, спрямованих на подолання кліматичних змін, та є учасником Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та її Кіотського протоколу. Наша країна була одна з перших країн, які у 2016 році доєдналися до створення глобальної кліматичної угоди – Паризька угода. Головною метою угоди є недопущення зростання глобальної середньої температури більше 2°C [5]. Кожна країна зобов'язалась робити внески для досягнення цих двох цілей, так звані "національно визначені внески". Кожні п'ять років держави повинні звітувати про зроблені внески у Секретаріат Рамкової конвенції ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) і ставити нові цілі. Перший звіт країни мають надати у 2023 році.

Україна є активним учасником діяльності органів системи ООН у сфері прав людини, стороною всіх основних документів ООН з прав людини, включаючи Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Факультативні протоколи до них та Міжнародну конвенцію з ліквідації всіх форм расової дискримінації. Станом на квітень 2020 року, Моніторингова місія ООН підготувала 29 публічних доповідей щодо ситуації з правами людини в Україні та тематичні доповіді про ситуацію з правами людини в Автономній республіці Крим, Громадянський простір та основоположні свободи напередодні президентських, парламентських і місцевих виборів в Україні у 2019-2020 роках та інші ситуації.

Висновки

1. Як одна з держав-засновниць ООН, Україна чітко дотримується цілей та принципів Статуту Організації, робить суттєвий внесок в її діяльність у сферах підтримання міжнародного миру та безпеки, роззброєння, економічного та соціального розвитку, захисту прав людини, зміцнення міжнародного права.
2. Одним з найбільш важливих підтверджень визнання авторитету і ролі України на міжнародній арені, послідовності її зовнішньої політики стало обрання нашої держави до складу непостійних членів Ради Безпеки ООН. Вперше як незалежна держава Україна є членом органу, на який покладено головну відповідальність за підтримання міжнародного миру та безпеки у світі.
3. Кульмінацією членства України в Раді Безпеки ООН стало її головування в цьому органі у березні 2001 року. Цей місяць став одним з найбільш продуктивних та ефективних у діяльності РБ, яка предметно розглянула ряд найбільш актуальних світових проблем, зокрема, кризові ситуації на Балканах та на Близькому Сході.
4. Україна спрямовує значні зусилля на розвиток співробітництва з міжнародними організаціями економічного та екологічного напрямку, залучення їх потенціалу в соціально-економічних інтересах України з метою прискорення інтеграції нашої країни в світову систему господарства та вирішення гострих проблем у сфері охорони довкілля.
5. Наша країна отримує значну технічну, консультативну та фінансову допомогу спеціалізованих установ ООН, її фондів і програм, зокрема у сферах демократичного врядування, подолання бідності.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Україна в ООН 1991 – 2002 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kimo.univ.kiev.ua/ZPU/51.htm>
2. Організація Об'єднаних Націй – Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/organizaciya-obyednanih-nacij>
3. Діяльність України в ООН з Чорнобильської проблематики [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ukraineun.org/ukraine-and-un/chernobyl-catastrophe/>
4. Засідання високого рівня з питань боротьби з 3 ВІЛ/СНІД Генасамблеї ООН [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://phc.org.ua/news/zasidannya-visokogo-rivnya-z-pitan-borotbi-z-vilsnid-genasamblei-oon>
5. Переговори про зміну клімату, глобальне потепління та роль України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ecoaction.org.ua/perehovory-pro-zminu-klimatu.html>
6. Корнієнко В. О. Реалізація ідеалу соціально-правової держави в українському суспільстві [Текст] / В. О. Корнієнко // Право України : юридичний журнал. — 2001. — № 2. — С. 47-53.
7. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.
8. Корнієнко В. О. Лобіювання як засіб реалізації політичних інтересів [Текст] / В. О. Корнієнко, С. П. Годний // Innovative solutions in modern science. - Dubai : TK Meganom, 2017. - № 1(10). - С. 19-25.
9. Ващенко К. О. Політологія для вчителя [Текст] : навчальний посібник / К. О. Ващенко, В. О. Корнієнко. - Київ : Вид-во імені М. П. Драгоманова, 2011. — 406.
10. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі [Електронний ресурс] : [онлайн-гід з питань євроатлантичної інтеграції] : [електронний] навчальний посібник / В. О. Корнієнко. - Електронні текстові дані (1 файл (PDF) : 20,2 Мбайт). - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 147 с.

Корнієнко Валерій Олександрович – кандидат історичних наук, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Iryna I. Hazivalieva – Student of Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: hazivira@gmail.com

Kornienko Valeriy O. — Candidate of Historical Sciences, PhD (Political Science), Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.